

בלעם הכה את אתונו והטעין אותה בכשפים שלוש פעמים וכנגד זה ישראל התברכו שלוש פעמים יראה כל זכורך

אמר רבי חזקיה, לקבלי תלת זמנין דהוא מחא לאתניה, ואטעין לה בחרשוי, אתברכון ישראל

תלת זמנין. כנגד שלש הפעמים שבלעם היכה את האתון והטעין אותה בכשפים

כדי לקלל את ישראל, התברכו ישראל שלש פעמים על ידו רבי חייא אמר,

לקבליה אתברכון ישראל תלת זמנין, דסלקין ישראל

לאתחזאה קמי מלכא קדישא כנגד שלש פעמים אלו התברכו ישראל

שיעלו לרגל שלש פעמים להראות לפני המלך הקדוש להתברך לפניו כמו שכתוב שלש

פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון.

בלעם רצה בכח כשפיו לקלל את ישראל, א"ל הקב"ה השכינה תדבר ולא אתה

וירא בלעם כי טוב בעיני יהוה וגו', (במדבר כג) ולא הלך

כפעם בפעם לקראת נחשים וישם אל המדבר פניו וגו'.

מאי לקראת נחשים. מהו לקראת נחשים אמר רבי יוסי, דהני

תריין זמנין קדמאי, הוה אזיל בכל חרשוי, ובעא

למילט לישראל באותם הב' פעמים ראשונות הלך בלעם בכל כח כשפיו ורצה

לקלל את ישראל. כיון דחמא רעותיה דקדשא בריך הוא,

דאמר כיון שראה את רצונו של הקב"ה שאמר לו שוב אל בלק וכה תדבר

שפירשו, דהא מלוולך לא בעיין בני. מלוולא אוחרא זמין

יִמָּחֵא כֹה, כָּמָה דְּכַתִּיב כְּלוּמַר שֶׁאִמַּר לוֹ הַקֹּב"ה בְּנֵי לֹא צְרִיכִים אֶת הַדִּיבּוּרִים שֶׁלְךָ וְכִבֵּר דִּיבּוּר אַחֵר מְזוּמָן לָהֶם מִהַשְׁכִּינָה הַנִּקְרֵאת כ"ה וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב: וְכֹה תִדְבֹּר. כֹּה תִדְבֹּר, וְלֹא אֲנִי כ"ה שֶׁהִיא הַשְׁכִּינָה תִּדְבֹּר וְלֹא אֶתָּה. כֹּה תִדְבֹּר, דְּשִׁלְטָא עַל כָּל שְׁלִיטֵין חֲרָשִׁין וְקִסְמִין וְזִיגִין בִּישִׁין, דְּלֹא יִכְלִין לְאַבְּאַשָּׁא לְבָנֵי הַשְׁכִּינָה הַשּׁוֹלֶטֶת עַל כָּל הַשְׁלִיטִים הַכְּשָׁפִים הַקִּסְמִים וְכָל הַמִּינִים הָרַעִים שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְהִרְעֵ לְבָנֵי הָאֵל שֶׁתִּדְבֹּר וְלֹא אֶתָּה. כִּדְרִין בְּעָא לְאַסְתָּפְלָא בְּהוּ, בְּעִינָא בִישָׁא אִזּוּ וְיִשֵּׁם אֶל הַמִּדְבָּר פָּנָיו כִּי רָצָה לְהַסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם בְּעֵין הָרַע כְּדִי לְהַזִּיקָם.

בלעם רצה לקלל את ישראל בשתי המדרגות יעקב וישראל ולכן כל ברכה שישראל מתברכים – בשם יעקב וישראל

תָּא חַיִּי, בֹּא וּרְאֵה הָאֵל רָשָׁע כִּד אֲסִתְּפֹל בְּהוּ בִישְׁרָאֵל, הָוָה מִסְתָּפֹל בְּאַלִּין תִּרִין דִּרְגִין יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, לְאַבְּאַשָּׁא לֹזֶן כִּאֲשֶׁר הִיָּה בִלְעָם הָרָשָׁע מִסְתַּכֵּל עַל יִשְׂרָאֵל הִיָּה מִסְתַּכֵּל בְּשֵׁנִי מִדְרִיגוֹת אֵלּוֹ הַנִּקְרָאוֹת יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל כְּדִי לְקַלְלֵם, אִזּוּ בְּהָאֵל אִזּוּ בְּהָאֵל בְּחֲרָשֵׁי אוֹ לְקַלְלֵם בְּמִדְרִיגַת יַעֲקֹב שֶׁהוּא בַּחֲנִינָא ז"א בְּקִסְנוֹת אוֹ לְקַלְלֵם בְּמִדְרִגַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בַּחֲנִינָא ז"א בְּגִדְלוֹת וְרָצָה עַל יְדֵי כְּשָׁפֵיו וְקִסְמֵיו שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ז'ו"ן דְּקַלִּי לְקַלְלֵם, בְּגִין כִּד כָּל בְּרַכָּן וּבְרַכָּן יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל אֶתְּבָרִיכוּ וְלֹכֵן כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה שִׁיִּשְׂרָאֵל מִתְּבָרְכִים הֵם מִתְּבָרְכִים בְּשֵׁם יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל.

בלעם ראה שטוב בעיני ה' לברך את ישראל ולא עזרו לו כל הכשפים והקסמים

וַיֵּרָא בְלָעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' לִבְרֹךְ אֶת יִשְׂרָאֵל וְגו'. בַּמָּה חָמָא

במה ראה זאת חָמָא דִּי בְשַׁעְתָּא דְאַנְפִּי מְלָכָא נְהִירִין

ראה שבשעה שפני המלך מאירים דהיינו שהתפארת מאיר באור החכמה ואז גם המלכות

היא בשלימות, וַיֵּנִין בִּישִׁין לָא קִיִּימִי בְקִיּוּמֵיהוּ, וְכָל חֲרָשִׁין

וְכָל קְסָמִין לָא סְלָקָאן בְּחֲרָשֵׁיהוּ אז כל המינים הרעים אינם עומדים

על קיומם וכל הכשפים והקסמים לא מועילים כלום בכשופיהם.

כנגד שתי פעמים שכתוב בבלעם ויקר - עקרו ה' שתי פעמים מצד המלכות

ומצד התפארת

תָּא חַזִּי בא וראה, בְּהֵנִי תִּירִי זְמַנִּי כְּתִיב וַיִּקָּר באלו שתי פעמים

כתוב אצל בלעם ויקר. וַיִּקָּר אֱלֹהִים. וַיִּקָּר יְהוָה אֵל בְּלָעָם

וְגו'. ופירושו שעקרו ה' שתי פעמים אחד מצד המלכות ואחד מצד התפארת שבשתייהם

רצה לעקור את ישראל והקב"ה עקרו מבחינות אלו וּכְתִיב בפעם השניה וְכֹה

תִּדְבֹר שהיא השכינה. וְהִשְׁתָּא כִּיּוֹן דְּחָמָא דְהָא לָא אֶשְׁתַּכַּח

רוּגְזָא, וְחֲרָשׁוֹי לָא סְלָקִין ועכשיו כיון שראה בלעם שאין הקב"ה כועס

באותו הזמן וכל הכשפים שלו לא מועילים כלום, בְּדִין וְלֹא חֵלֶךְ כְּפַעַם

כְּפַעַם וְגו' אז הפסיק ללכת כמו הפעם הראשונה והפעם השניה לקראת הנחשים

אלא רצה לתת בהם עין רעה. כִּיּוֹן דְּאַפְרִישׁ וְאַסְתַּלֵּק גְּרָמִיה

מִחֲרָשׁוֹי כיון שהפריד וסילק עצמו מהכשפים, שְׂאֲרִי (בְּרוּחָא אַחְרָא)

הלימוד היומי

לע"ג יובל בן שני ז"ל

בְּאַתְּעֵרוּתָא אַחֲרָא לְשִׁבְחָא לְיִשְׂרָאֵל. התחיל בהתעוררות אחרת לשבח את ישראל **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַאי אַתְּעֵרוּתָא הָכָא.** איזו התעוררות זו כאן האם מצד רוח הקדושה **אָמַר לֵיהּ, (רוּחַ אֱלֹהִים וְלֹא רוּחַ יְהוָה אֱלֹא)** **אַתְּעֵרוּתָא דְרוּחָא חֲדָא מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא, הֵהוּא דְאַתְקִשְׁרוּ תְּחוּתֵי אֵינוֹן זֵינִין וְחֲרָשִׁין דִּילֵיהּ** אמר לו רבי יוסי אין זה רוח הקדושה אלא רוח אחת מצד הגבורה שבשמאל דרך הקליפות שרתה עליו והיא ניצוץ השכינה המתפשט לחוץ על ידי קליפה טהורה בסוד "ומלכותו בכל משלה" שתחת ניצוץ זה נקשרים המינים הרעים והכשפים של בלעם.

טוב עין הוא יבורך – ההיפך הגמור מבלעם הרשע שלא היה רע עין כמותו וכולו מצד הטומאה

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵכִי אוֹלִיפְנָא, דְּאַפִּילוּ הֵאִי זְמַנָּא לָא שְׂרִיא בֵּיהּ רוּחָא דְקִדְשָׁא כך למדנו שאפילו באותו הזמן שלא הלך לקראת נחשים לא שרתה עליו רוח קדושה אלא הכל מצד הטומאה. **אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי, אֵי הֵכִי, הָא כְּתִיב שֶׁאֵל אוֹתוֹ רַבִּי יוֹסִי וְהָרִי כְּתוּב וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים, וּבְכָל אֵינוֹן זְמַנִּין אַחֲרָנִין לָא כְּתִיב בָּהוּ הֵכִי** ובכל הפעמים האחרות שהלך לקראת נחשים לא כתוב כך ומשמע שעכשיו זה בא מצד הקדושה. **אָמַר לֵיהּ הֵכִי הוּא** אמר לו רבי אלעזר כך הוא הענין כמו שאמרתי שלא שרתה על בלעם רוח קדושה כלל. **תָּא חֲזִי, כְּתִיב** בא וראה מה שכתוב (משלי כב) **טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, וְהָא אוֹקְמוּהָ אֵל**